

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут економіки та управління

Обліково-фінансовий факультет

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

ФІНАНСИ

**опорний конспект лекцій для здобувачів початкового рівня
(короткого циклу) вищої освіти освітнього ступеня «Молодший
бакалавр» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» денної
форми навчання**

**Миколаїв
2020**

УДК 336.11
Ф59

Друкується за рішенням науково-методичної комісії обліково-фінансового факультету Миколаївського національного аграрного університету від 21.12.2020 р., протокол № 5.

Укладачі:

Т. І. Лункіна – д-р. екон. наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Миколаївський національний аграрний університет;

А. В. Бурковська – канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Миколаївський національний аграрний університет.

Рецензенти:

Д. В. Калнауз – керуючий Відділенням «Миколаївське» Філії «Миколаївське регіональне управління» ПАТ КБ «ПриватБанк»;

О. М. Вишнеvsька – д-р. екон. наук, професор, професор кафедри обліку і оподаткування Миколаївського національного аграрного університету.

Зміст

Вступ	4
I. Структурно-модульна схема дисципліни «Фінанси».....	6
II. ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 ОСНОВИ ФІНАНСІВ	
1. Предмет фінансової науки. Фінансові категорії.....	6
2. Генезис і еволюція фінансів.....	9
3. Фінансове право і фінансова політика.....	10
4. Податки. Податкова система.....	13
5. Бюджет. Бюджетна система.....	16
III. ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 ПОГЛИБЛЕНІ АСПЕКТИ ФІНАНСІВ	
6. Страхування. Страховий ринок.....	19
7. Фінансовий ринок.....	22
8. Фінансовий менеджмент.....	24
9. Фінанси суб'єктів господарювання	25
10. Міжнародні фінанси.....	26
Список використаних джерел.....	28

ВСТУП

Фінанси відіграють важливу роль у суспільстві, адже формують його життєздатність та потенціал, забезпечуючи при цьому реалізацію поставлених завдань і цілей. Вони являють собою досить складне багатопланове суспільне явище, яке характеризується різними сутнісними ознаками та формами прояву та розглядаються на різних рівнях узагальнення і деталізації.

Зміни в економічній системі України, зростання ролі і ускладнення функцій фінансів ставлять нові вимоги до підготовки високопрофесійних фахівців, які матимуть масштабний світогляд, здатність об'єктивно оцінювати економічні процеси, і застосовувати творчий підхід до вирішення актуальних проблем розбудови фінансової системи і забезпечення фінансової стабільності держави.

Робоча програма з дисципліни «Фінанси» є складовою циклу професійної підготовки здобувачів вищої освіти початкового рівня (короткий цикл) вищої освіти та складовою навчального плану.

Мета дисципліни полягає у вивченні сукупності фінансових відносин, як специфічної форми суспільних відносин; розумінні суті і тенденцій розвитку фінансових відносин та їх особливостей в сфері державних фінансів, міжнародних фінансів і фінансів суб'єктів господарювання.

Завданнями фінансів є формування цілісної системи знань про сутність і форми прояву фінансів, оптимізацію фінансових відносин в суспільстві, механізм функціонування і впливу фінансів, склад і структуру фінансової системи, сукупність фінансових органів та інститутів, засади формування і функціонування окремих сфер і ланок фінансової системи; правильне розуміння закономірностей у сфері фінансових відносин держави, господарства й населення; визначення сукупності заходів, що забезпечують використання фінансів, як одного з дійових важелів економічної політики держави.

Об'єктом дисципліни є процеси, що пов'язані з формуванням, розподілом і використанням матеріальних ресурсів.

Предметом дисципліни «Фінанси» є поєднання сукупних елементів фінансової системи України з міжнародними

фінансовими інститутами. Загальний обсяг навчального часу відведеного на вивчення навчальної дисципліни – 150 годин.

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати типові спеціалізовані завдання та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку та оподаткування, або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів бухгалтерського обліку і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності.

ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК7. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.

Фахові компетентності.

ФК1. Здатність аналізувати та оцінювати економічні події та явища з метою підготовки інформації для прийняття управлінських рішень.

ФК8. Здатність демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

ФК9. Здатність поглиблювати здобуті професійні знання, використовувати їх для розв'язання практичних ситуацій, дотримуючись принципів професійної етики.

ФК12. Вміння застосовувати знання з організації та функціонування фінансової та податкової системи України у професійній діяльності.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

ПРН 1. Демонструвати базові знання економічних категорій і законів для розуміння причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПРН 5. Проявляти вміння працювати самостійно і в команді, проявляти лідерські якості, нести професійну відповідальність за результати роботи, дотримуватися етичних принципів, норм та стандартів професійної етики.

ПРН 6. Розуміти місце і значення облікової, податкової, фінансово-економічної та статистичної систем в інформаційному забезпеченні

користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері економічної відповідальності підприємств.

ПРН 11. Розуміти механізми функціонування фінансової та податкової систем України та враховувати її особливості з метою організації обліку, вибору системи оподаткування та формування звітності на підприємствах.

ПРН 16. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

Структурно-модульна схема дисципліни «Фінанси»

для здобувачів вищої освіти 2-го курсу обліково-фінансового факультету спеціальності 071 «Облік і оподаткування» для здобувачів початкового рівня (короткий цикл) вищої освіти

Змістовий модуль 1. Основи фінансів	Тема 1. Предмет фінансової науки. Фінансові категорії
	Тема 2. Генезис і еволюція фінансів
	Тема 3. Фінансове право і фінансова політика
	Тема 4. Податки. Податкова система
	Тема 5. Бюджет. Бюджетна система
Змістовий модуль 2 Поглиблені аспекти фінансів	Тема 6. Страхування. Страховий ринок
	Тема 7. Фінансовий ринок
	Тема 8. Фінанси суб'єктів господарювання
	Тема 9. Фінансовий менеджмент
	Тема 10. Міжнародні фінанси

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 ОСНОВИ ФІНАНСІВ

ТЕМА 1 ПРЕДМЕТ ФІНАНСОВОЇ НАУКИЮ

ФІНАНСОВІ КАТЕГОРІЇ

1. Об'єктивна необхідність і суть фінансів.
2. Функції фінансів.
3. Взаємозв'язок і відмінності фінансів з іншими економічними категоріями.
4. Сутність та структура фінансової науки.

Базові поняття: фінанси, фінансові відносини, функції фінансів, фонди грошових коштів, об'єкти фінансових відносин, суб'єкти фінансових відносин, первинний розподіл, перерозподіл, вторинний розподіл, первинні доходи, вторинні доходи, централізовані фінансові ресурси, децентралізовані фінансові ресурси.

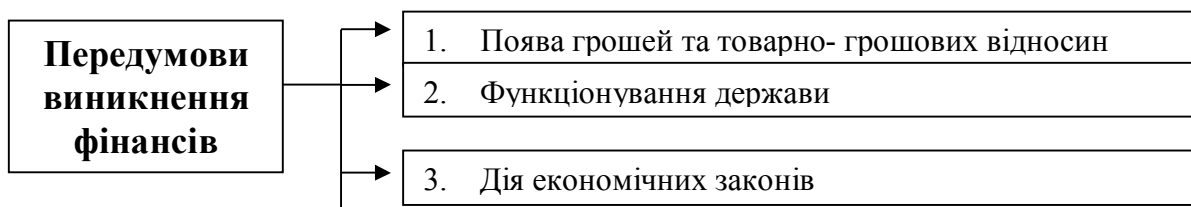

Рисунок 1. Передумови виникнення фінансів

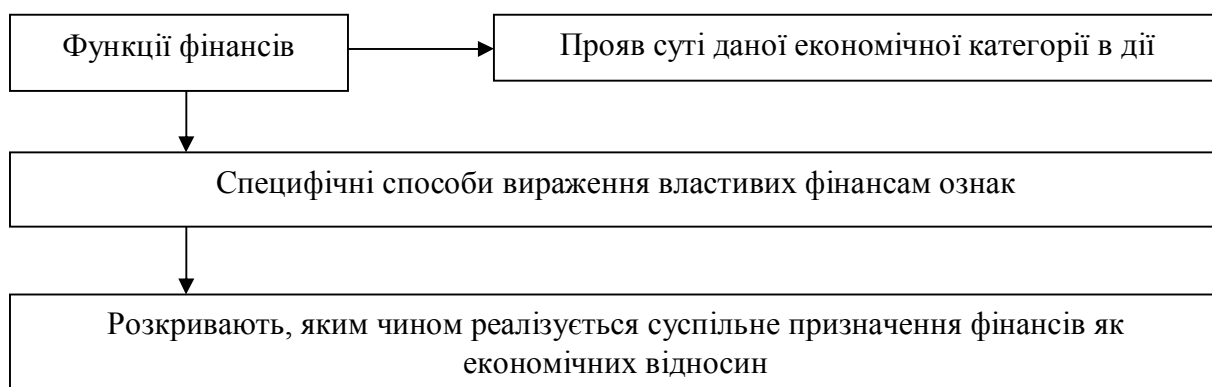

Рисунок 1– Характеристика функцій фінансів

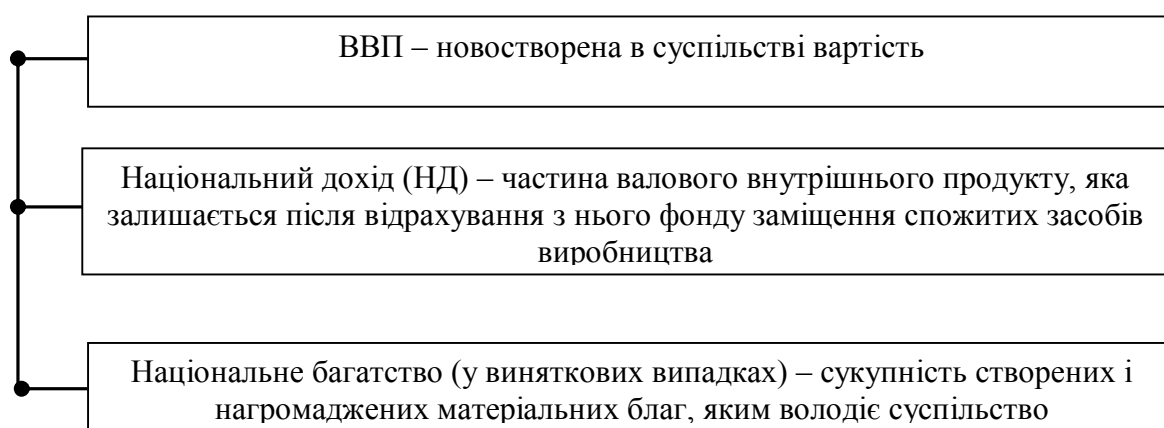

Рисунок 2 – Об'єкти розподільчих відносин

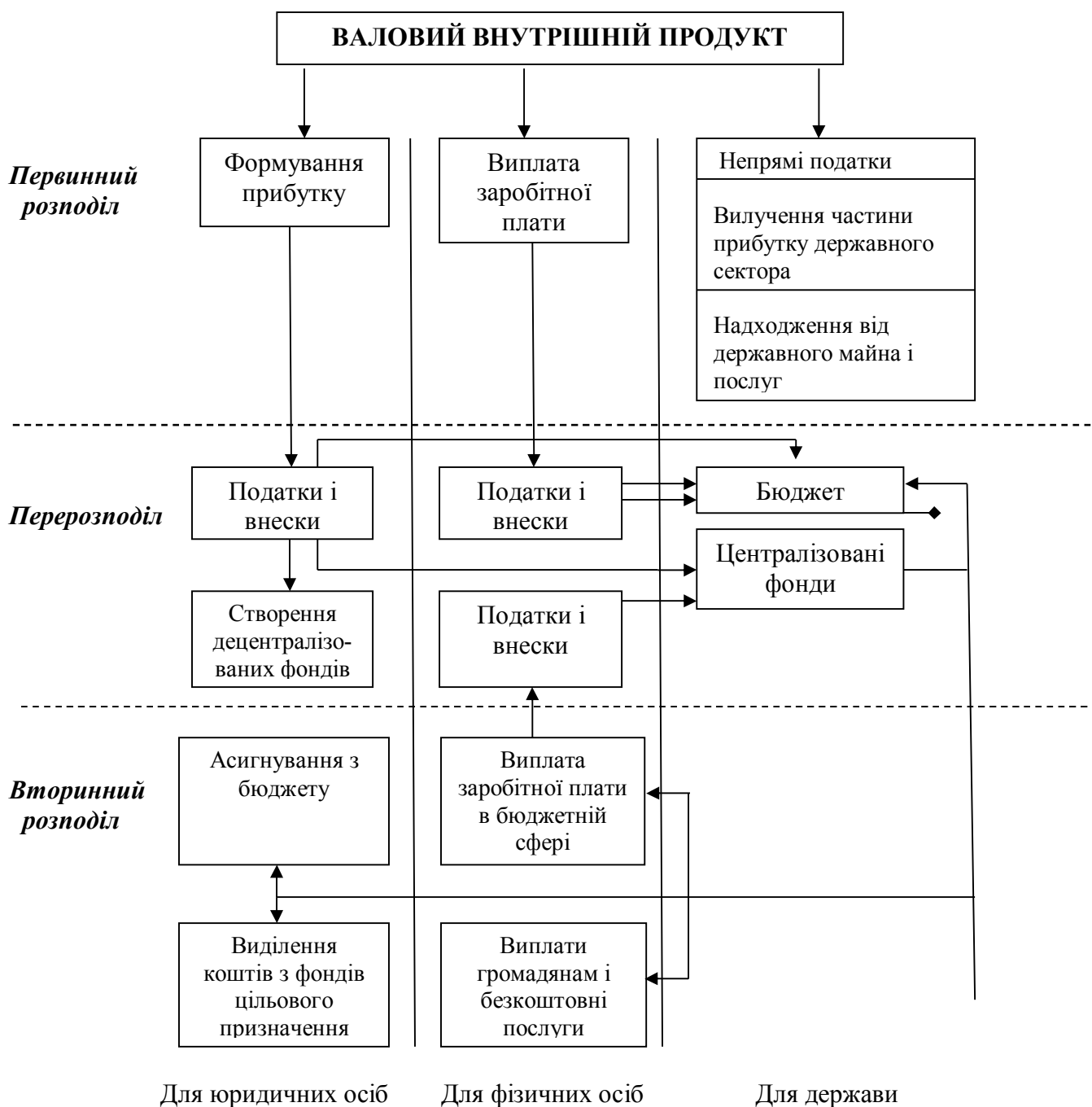

Рисунок 3 – Механізм реалізації розподільчої функції фінансів

Таблиця 1 Суб'єкти розподільчих відносин

Держава	- за правом керуючої структури суспільства; - як власник-підприємець
Юридичні особи	- за правом виробників ВВП
Домогосподарства	- за правом працівників підприємств, організацій, установ; - за правом соціального захисту

ТЕМА 2 ГЕНЕЗИС І ЕВОЛЮЦІЯ ФІНАНСІВ

1. Основні суспільно-економічні формації.
2. Еволюція фінансів.
3. Фінансові відносини у державах Стародавнього світу.
4. Середньовічної Феодальної Європи.

Базові поняття: милітаризація, контрибуція, державні доходи, державні видатки, бюджет, податки.

Суспільно-економічні формації виникнення фінансів:

Перша передумова. У Середньовіччі в Центральній Європі у результаті перших буржуазних революцій ще зберігалися монархічні режими, але влада монархів була значно обмеженою і, головне — голову держави (монарха) позбавили права керувати казною. Виник загальнодержавний фонд грошових коштів — бюджет, яким монарх не міг особисто розпоряджатися.

Друга передумова. Формування та використання бюджету мало системний характер, тобто виникли законодавчо закріплені системи державних доходів та витрат із визначеними складом і структурою (особливістю бюджету було те, що основні групи витратної частини бюджету майже не змінювалися протягом багатьох століть).

Третя передумова. Податки у грошовій формі набули переважного характеру, тоді як доходи держави формувалися здебільшого за рахунок натуральних податей і трудових повинностей. Отже, тільки на цьому етапі розвитку державності та грошових відносин можливим був розподіл створеного продукту у вартісному вираженні.

Генезис категорії фінансів зумовлений певними факторами, а саме:

- 1) суспільним розподілом праці та створенням і розвитком різних соціально-економічних формацій (первіснообщинна, рабовласницька, феодальна, капіталістична, комуністична);
- 2) розвитком грошового господарства, чітким формуванням та використанням основних функцій грошей;
- 3) появою самостійних, незалежних суб'єктів господарювання, які здійснюють підприємницьку діяльність і створюють для виробництва необхідні грошові фонди;
- 4) розвитком товарно-грошових відносин, обумовленим зростанням виробництва і збільшенням ВВП та НД;

- 5) виникненням та зміцненням держави, яка забезпечує систему законодавчих та правових норм (регулярне надходження коштів до бюджету не може бути забезпечено без надання податкам, зборам та іншим платежам державно-примусового характеру, що досягається шляхом нормативно-правової діяльності держави та створенням відповідного фіскального апарату);
- 6) формуванням загальнодержавного фонду грошових коштів – бюджету.

ТЕМА 3 ФІНАНСОВЕ ПРАВО І ФІНАНСОВЕ ПРАВО І ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА

1. Поняття фінансової системи.
2. Характеристика сфер і ланок фінансової системи.
3. Фінансова політика, її зміст і завдання.

Базові поняття: фінансова система, сфери фінансових відносин, ланки фінансових відносин, державні фінанси, фінанси підприємств, страхування, фінанси домогосподарств, міжнародні фінанси, фінансовий ринок, бюджет держави, цільові державні фонди, державний кредит, принципи побудови фінансової системи.

Рисунок 4 – Типи фінансових систем

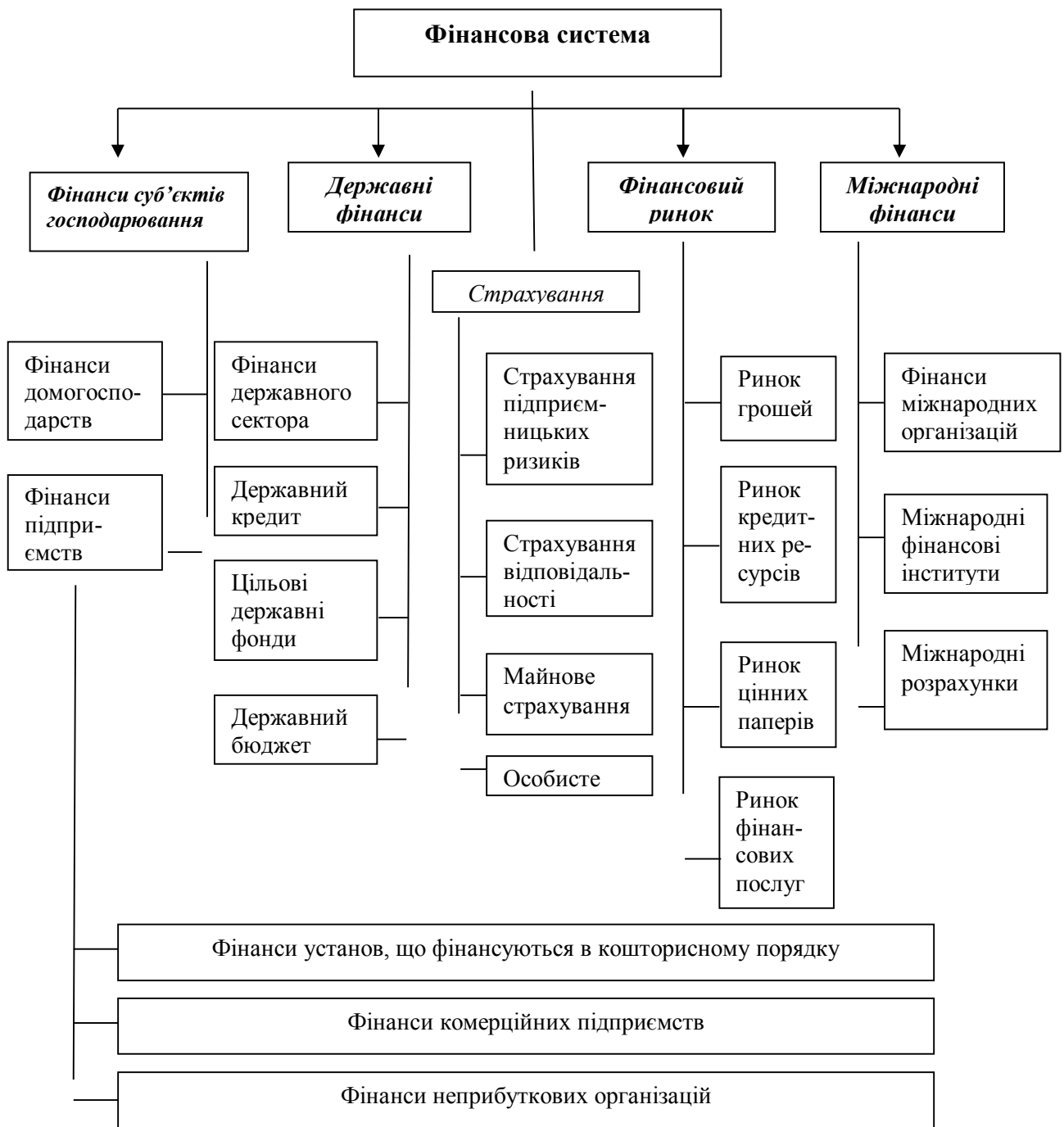

Рисунок 5 – Структура фінансової системи України

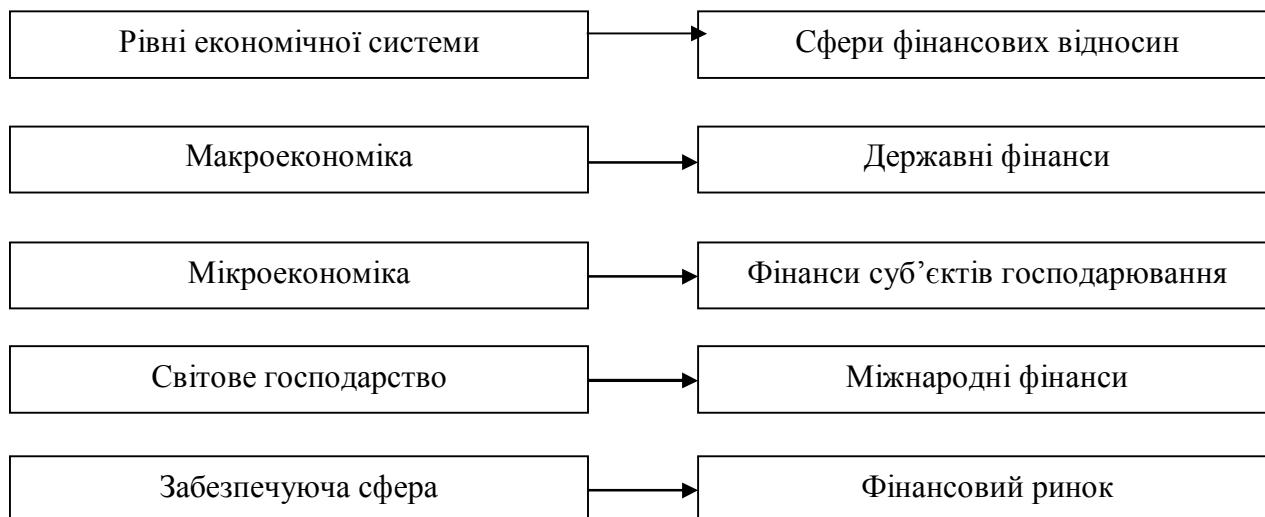

Рисунок 6 – Сфери фінансових відносин

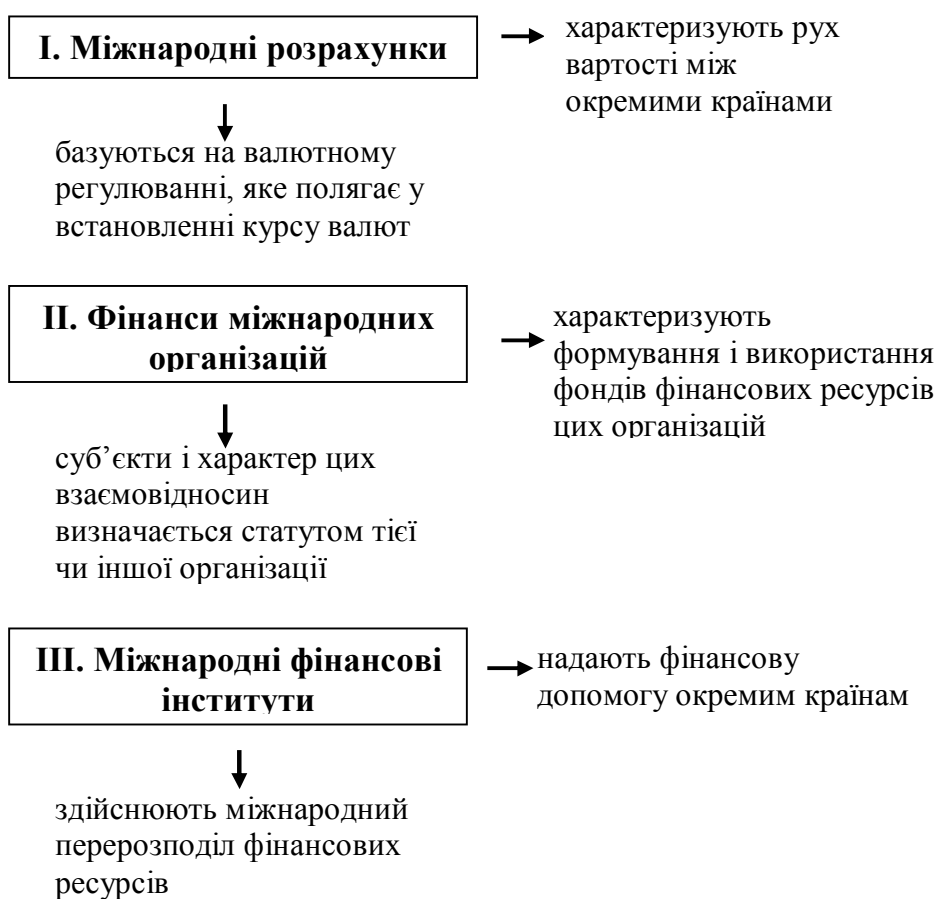

Рисунок 7 – Структура міжнародних фінансів

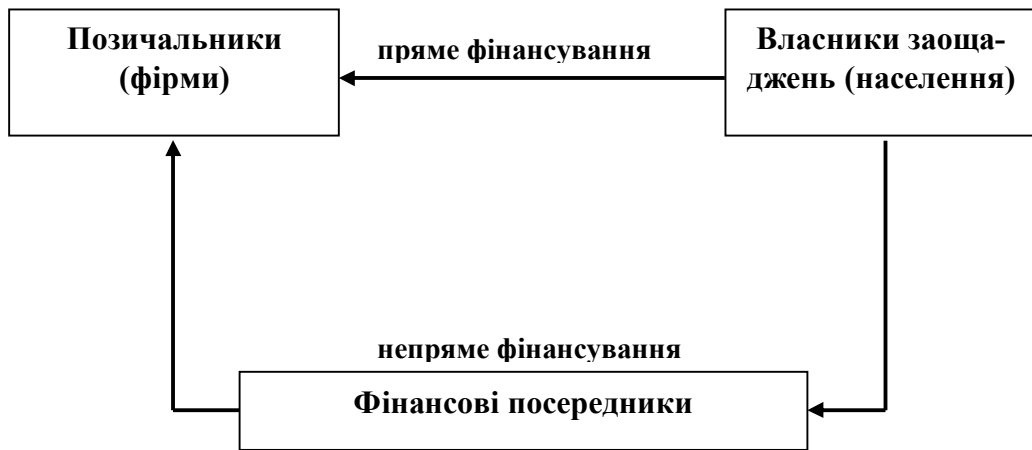

Рисунок 8 – Види фінансування інвестицій

ТЕМА 4 ПОДАТКИ. ПОДАТКОВА СИСТЕМА

1. Суть і характерні ознаки податків.
2. Елементи системи оподаткування.
3. Податкова система і податкова політика України.
4. Види податків в Україні та порядок їх нарахування.

Базові поняття: податки, функції податків, елементи податку, об'єкт оподаткування, платники податків, джерела сплати податків, одиниця оподаткування, податкові ставки, податкові пільги, податкова система, податкова політика, непрямі податки, прямі податки, майнові та ресурсні платежі.

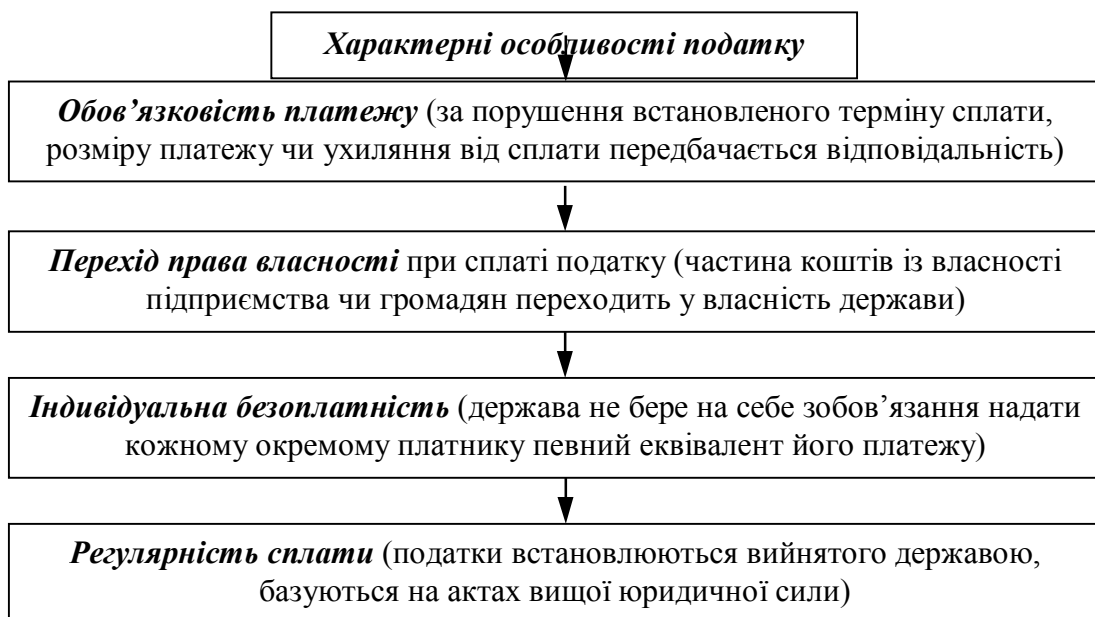

Рисунок 9 – Характерні ознаки податків

Рисунок 10 – Види податкових ставок

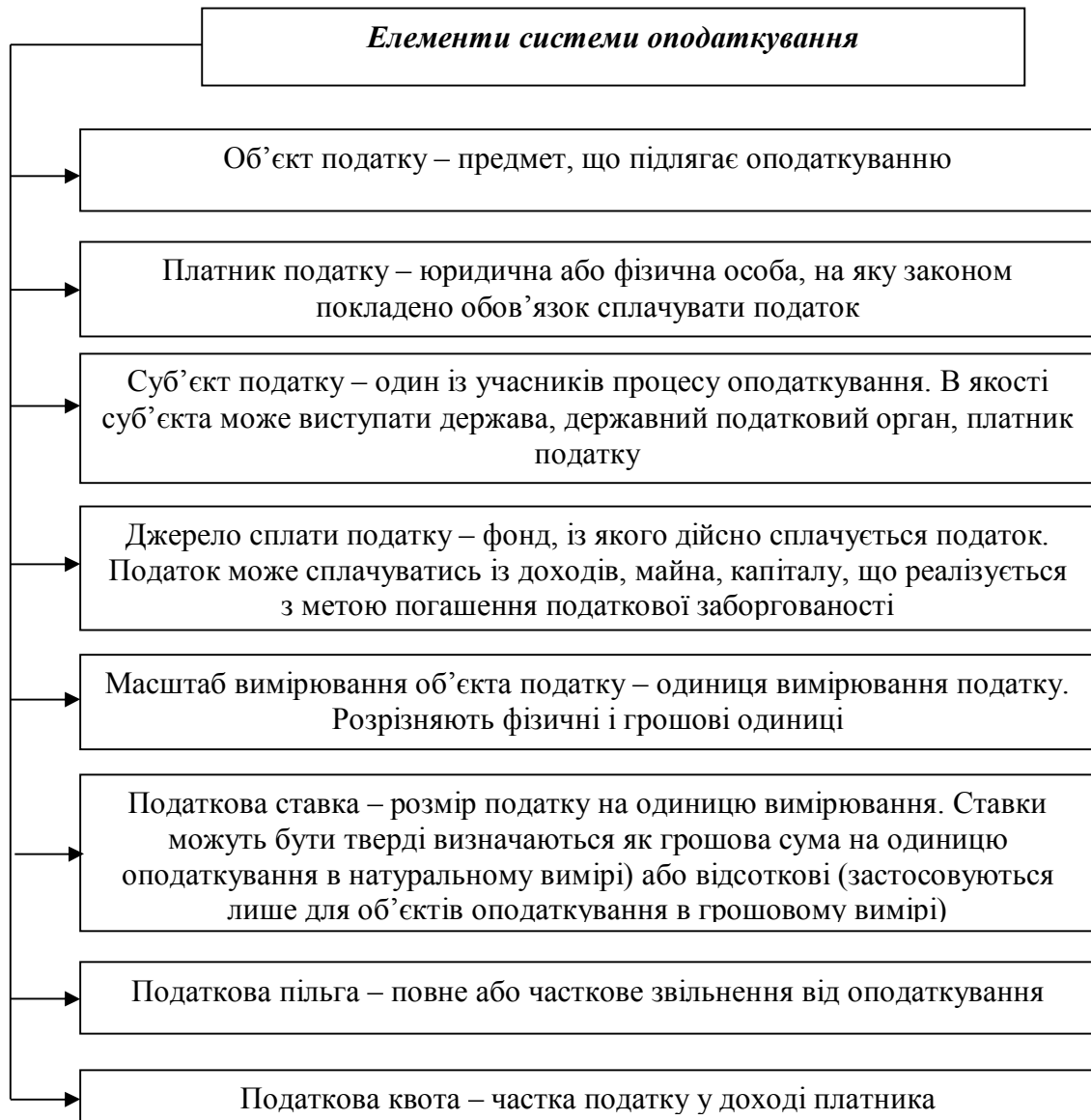

Рисунок 11 – Елементи системи оподаткування

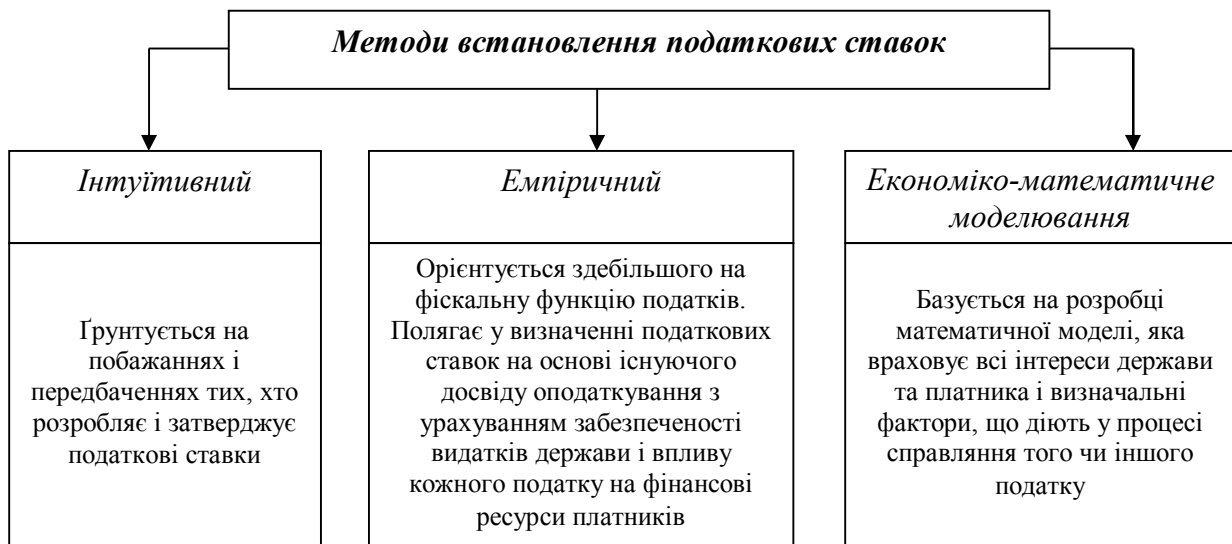

Рисунок 12 – Методи встановлення податкових ставок

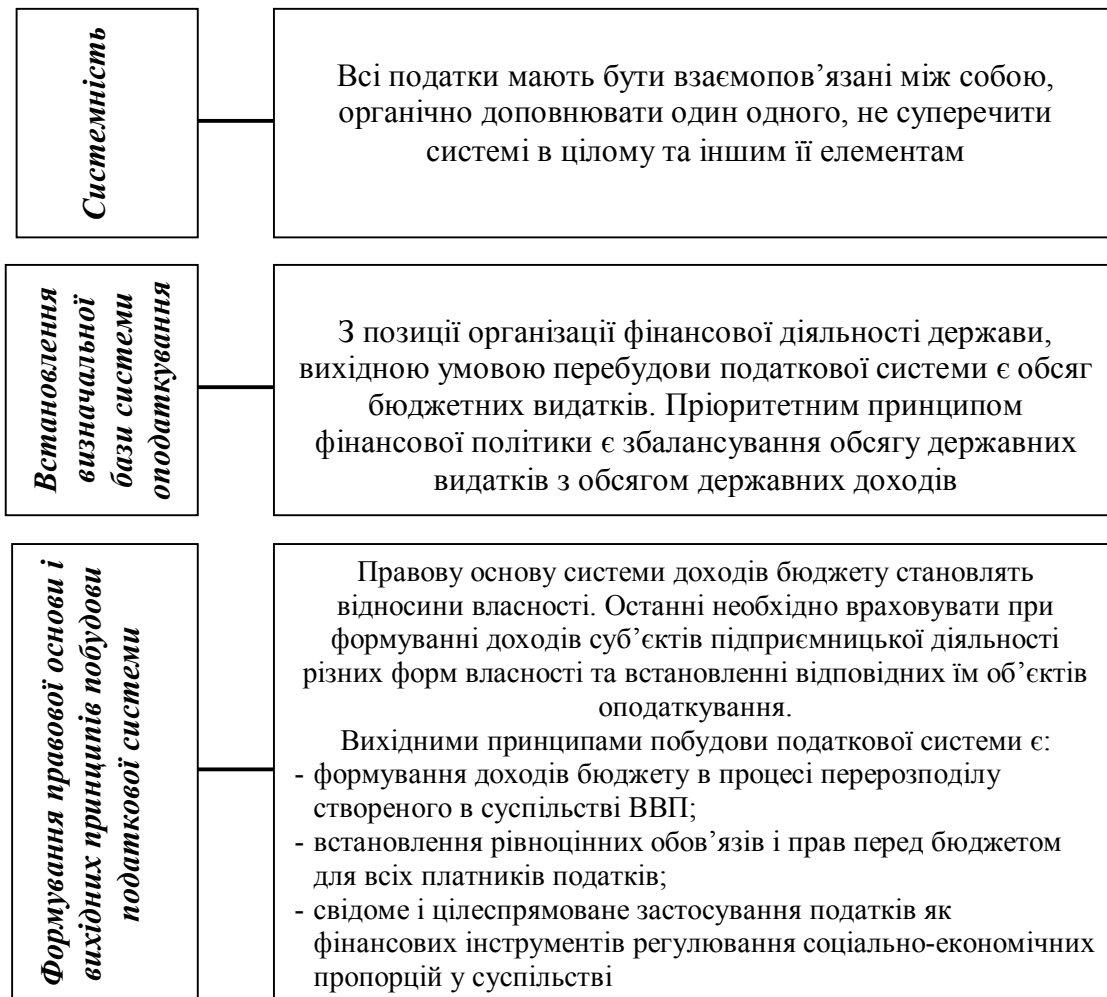

Рисунок 13 – Наукові основи побудови податкової системи

ТЕМА 5 БЮДЖЕТ. БЮДЖЕТНА СИСТЕМА

1. Соціально-економічна суть і функції бюджету держави.
2. Структура бюджетної системи і принципи бюджетного устрою.
3. Бюджетна класифікація.
4. Бюджетний процес.

Базові поняття: бюджетна система, бюджетний устрій, закріплені доходи, регульовані доходи, бюджетні резерви, дотації, субсидії, субвенції, бюджетна класифікація, бюджетне планування, бюджетне прогнозування, виконання бюджету.

Таблиця 2 Суть бюджету держави як соціально-економічної категорії

За економічним змістом	За матеріальним змістом	За формою прояву
система фінансових відносин між державою, з одного боку, та підприємствами й громадянами, з іншого, з приводу формування загальнодержавного фонду фінансових ресурсів і його використання на задоволення соціально-економічних потреб суспільства	Загальнодержавний фінансовий фонд	Основний фінансовий план держави

Таблиця 3 Механізм формування та використання бюджетного фонду

Джерела формування		Державний бюджет	Напрями використання	
1	податкові надходження		1	економічна діяльність держави
2	неподаткові надходження		2	соціальна сфера і соціальний захист населення
3	доходи від операцій з капіталом		3	державне управління, правоохоронна діяльність
4	бюджетні трансферти		4	національна оборона
5	цільові бюджетні фонди		5	зовнішньоекономічна діяльність
		6	обслуговування державного боргу	

Рисунок 14 – Принципи бюджетного устрою

Таблиця 4 Послідовність бюджетного процесу в Україні

Найменування бюджетних процедур	Органи, що виконують відповідну бюджетну роботу	Граничні терміни виконання
1. Бюджетне планування:		
1.1. Складання проекту бюджету		
— розробка прогнозних макропоказників економічного та соціального розвитку	Мінфін, Мінстат, Мінекономіки	01.06
— затвердження бюджетної резолюції	Верховна Рада	15.06
— складання проектів Державного та зведеного бюджетів і подання на розгляд Кабінету Міністрів	Мінфін	15.08
— розгляд проекту Державного бюджету, прийняття відповідної постанови, подання до Верховної Ради	Кабінет Міністрів	15.09
1.2. Розгляд затвердження бюджету:		
— представлення Державного бюджету, його прийняття за основу або відхилення	Міністр фінансів	Протягом 5 днів з дня подання бюджету
— розгляд проекту бюджету в комісіях, фракціях Верховної Ради	Верховна Рада	01.10(06.101)
— розгляд пропозицій щодо проекту бюджету, прийняття відповідних висновків	Комітет ВР з питань бюджету	15.10(20.10)
— прийняття бюджету у першому читанні	Верховна Рада	20.10(25.10)
— доопрацювання проекту бюджету і його подання на повторне читання	Кабінет Міністрів	3.11(8.11)
— розгляд бюджету у другому читанні	Верховна Рада	20.11
— доопрацювання проекту бюджету і його подання на третє читання	Комітет ВР з питань бюджету	25.11
— розгляд бюджету у третьому читанні	Верховна Рада	1.12
— затвердження Закону «Про Державний бюджет» і прийняття відповідної постанови	Верховна Рада	30.12
— публікація Закону «Про Державний бюджет» в урядовій пресі	Газета «Урядовий кур'єр»	Протягом 7 днів з дня затвердження бюджету

2. Виконання бюджету:		
— прийняття бюджетного розпису	Мінфін	Протягом місяця з дня прийняття бюджету
— формування доходів бюджету і здійснення видатків	Податкова служба, Мінфін і його структури	Протягом року
3. Складання звіту про виконання бюджету та його затвердження:		
— складання звіту про виконання Державного бюджету та його подання до Верховної Ради	Мінфін	01.05
— розгляд поданого звіту Рахунковою палатою, розробка відповідних висновків	Рахункова палата Верховної Ради	Протягом 2 тижнів з дня подання звіту
— прийняття постанови щодо звіту про виконання бюджету	Верховна Рада	Протягом 2 тижнів з дня отримання висновків Рахункової палати

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 ПОГЛИБЛЕНІ АСПЕКТИ ФІНАНСІВ

ТЕМА 6 СТРАХУВАННЯ ТА СТРАХОВИЙ РИНОК

1. Сутність страхування.
2. Принципи та функції страхування.
3. Класифікація страхування за економічними ознаками.
4. Ринок страхових послуг.

Базові поняття: страховик, страхувальник, франшиза, суброгація, контрибуція, сюрвеєр, андерайтер, агент, дилер, брокер.

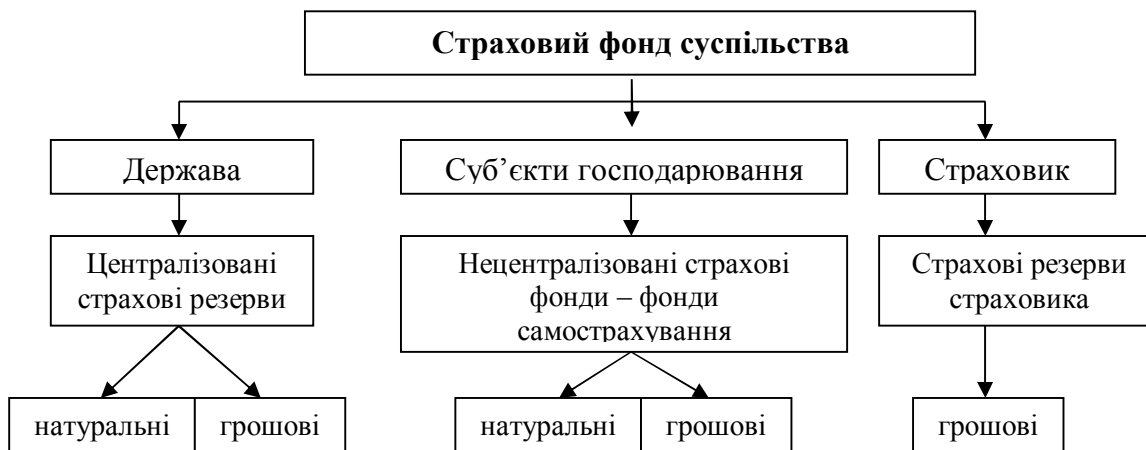

Рисунок 15 – Організаційні форми існування страхового фонду

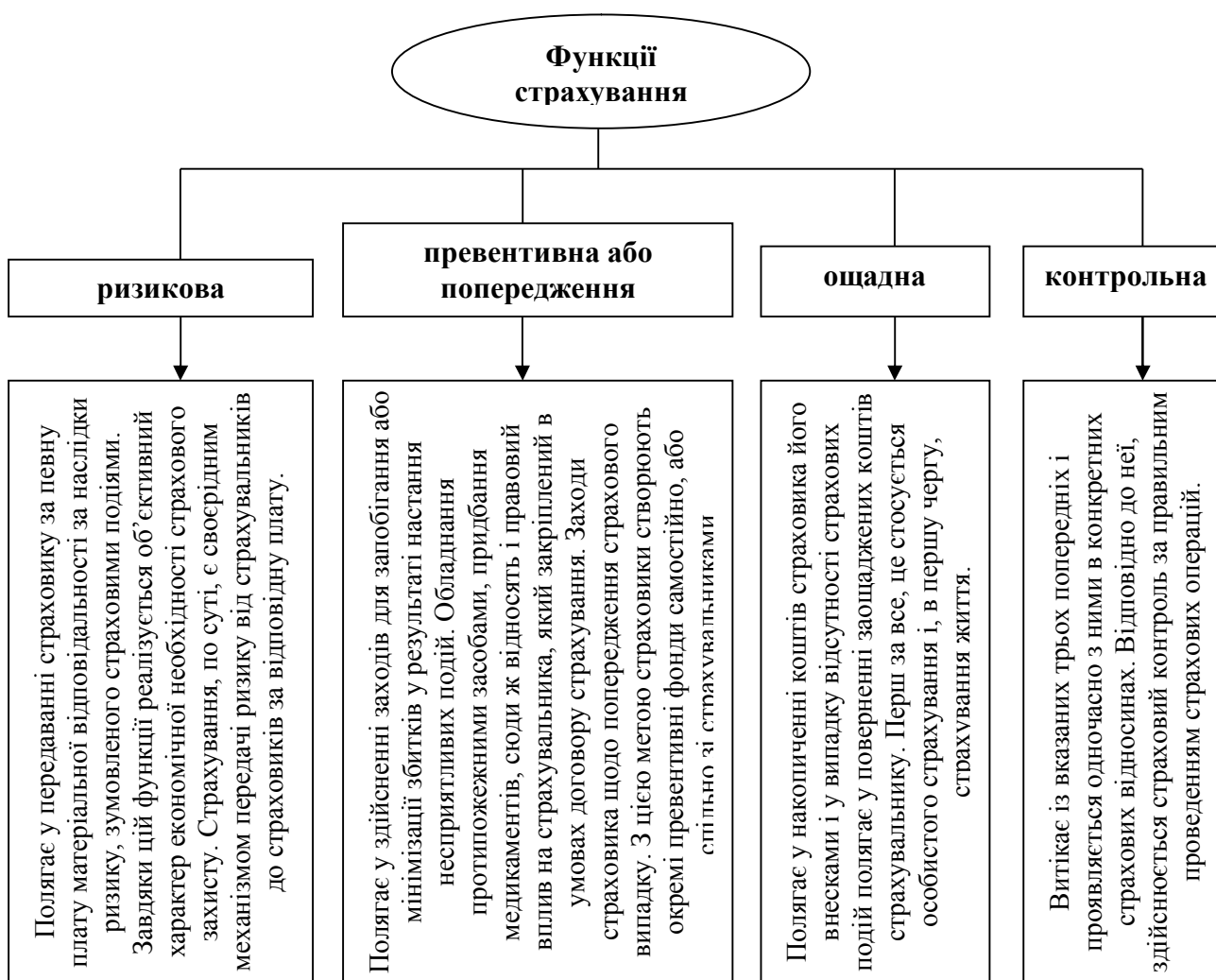

Рисунок 16 – Функції страхування

Рисунок 17 – Принципи страхування

Рисунок 18 – Класифікація страхування за економічними ознаками

Таблиця 5 Принципи обов'язкового і добровільного страхування

Обов'язкове	Добровільне
1. Встановлюється законом або витікає із міжнародних угод або норм	1. Встановлюється на договірній основі за згодою страховика і страхувальника
2. Суцільне охоплення об'єктів страхування, зазначених у законі	2. Вибіркове охоплення об'єктів
3. Безстроковість дій страховика	3. Термін страхування обмежується в часі згідно з договором
4. Автоматичність дії страхування	4. Тільки на основі заяви страхувальника (усної або письмової)
5. Діє незалежно від сплати страхових платежів	5. Діє тільки при внесенні страхових платежів
6. Нормоване страхове забезпечення	6. Не нормоване страхове забезпечення, а за згодою сторін

Таблиця 6 Функції посередників

Страховий агент	Страховий брокер
Від імені та за дорученням страховика укладає договори страхування та продає страхові поліси	Визначає об'єкт страхування та страхові ризики, які необхідно застрахувати клієнту
Оформляє страхову документацію	Проводить порівняльний аналіз послуг і фінансовий стан страховиків
Має право проводити страхові виплати	Підбирає клієнту кращого, на свою думку, страховика
Виконує представницькі функції	Оформляє договір страхування
Забезпечує своєчасне перерахування страхових внесків страховику	Здійснює контроль за своєчасним надходженням внесків

ТЕМА 7 ФІНАНСОВИЙ РИНОК

1. Суть, механізм функціонування фінансового ринку.
2. Класифікація фінансового ринку.
3. Види цінних паперів та їх загальна характеристика.

Базові поняття: фінансовий ринок, ринок цінних паперів, ринок позикових капіталів, фінансові посередники, цінні папери, фондова біржа, ринок грошей, ринок фінансових ресурсів.

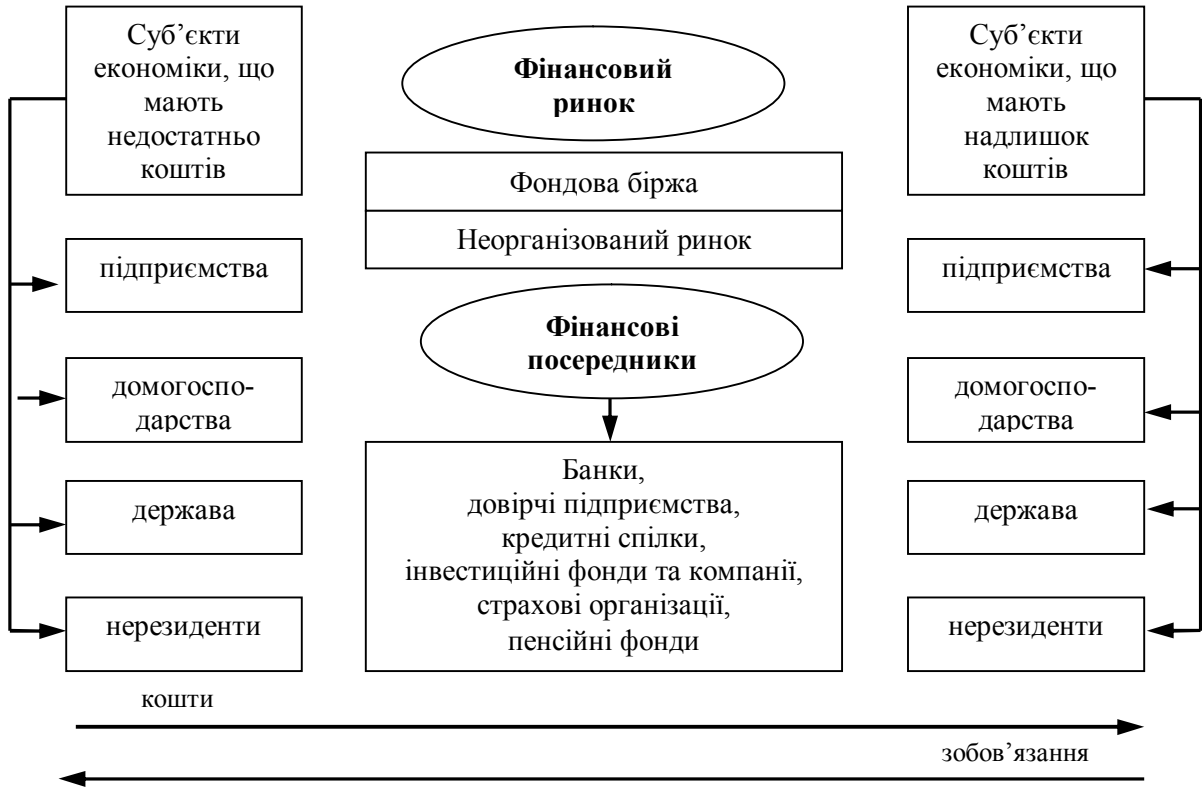

Рисунок 19 Механізм функціонування фінансового ринку

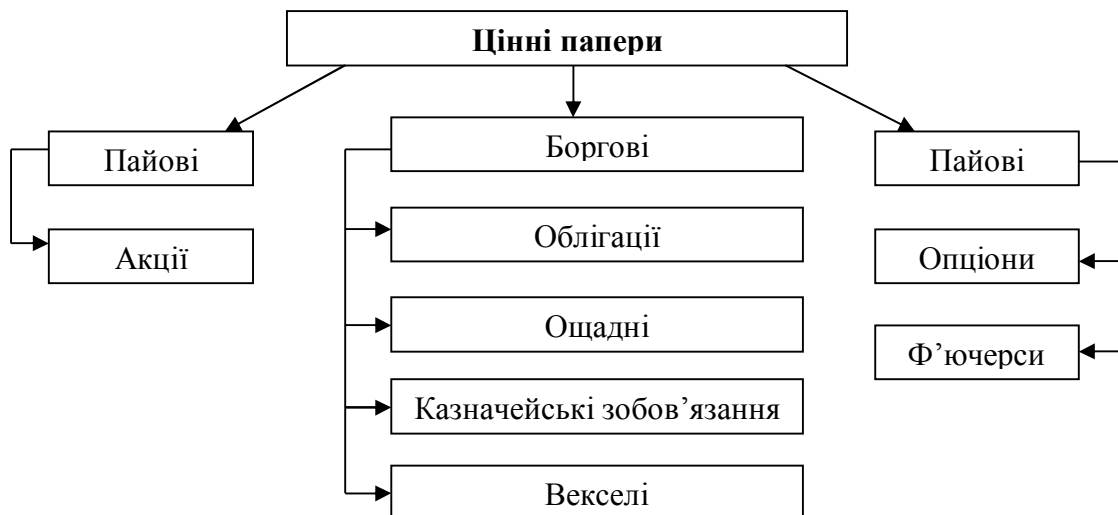

Рисунок 20 – Класифікація цінних паперів

ТЕМА 8 ФІНАНСИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

1. Поняття фінансів підприємств. Організація фінансових відносин підприємств.

2. Методи організації фінансової діяльності підприємств.

3. Фінансові ресурси підприємств.

Базові поняття: фінанси підприємницьких структур, фінансові ресурси підприємств, фінансові відносини підприємств, комерційний розрахунок, неприбуткова діяльність, кошторисне фінансування, доходи підприємства, витрати підприємства, прибуток, збиток.

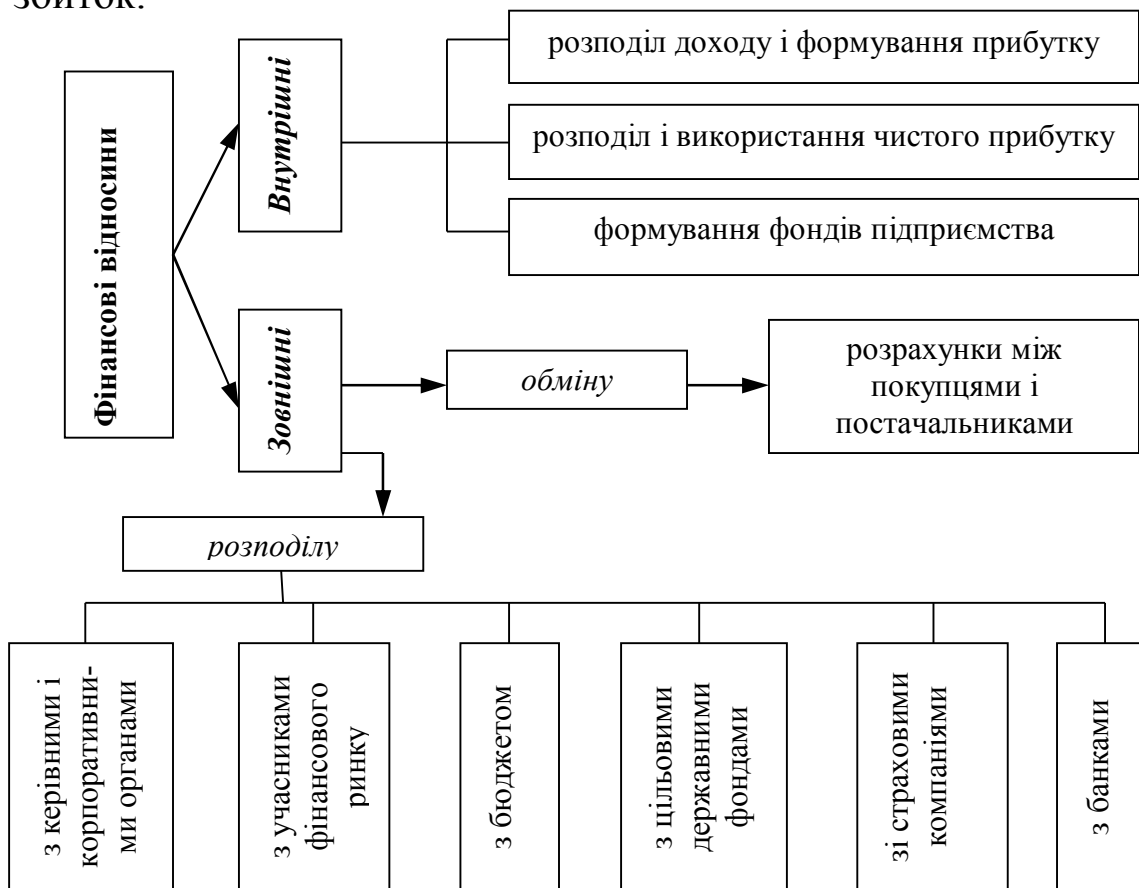

Рисунок 21 – Фінансові відносини підприємств

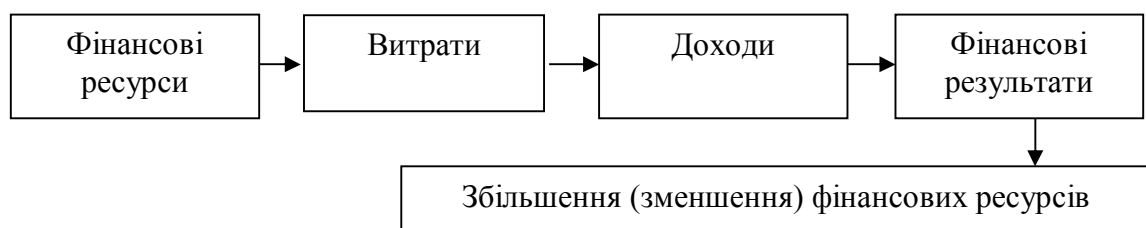

Рисунок 22 – Механізм фінансової діяльності підприємства

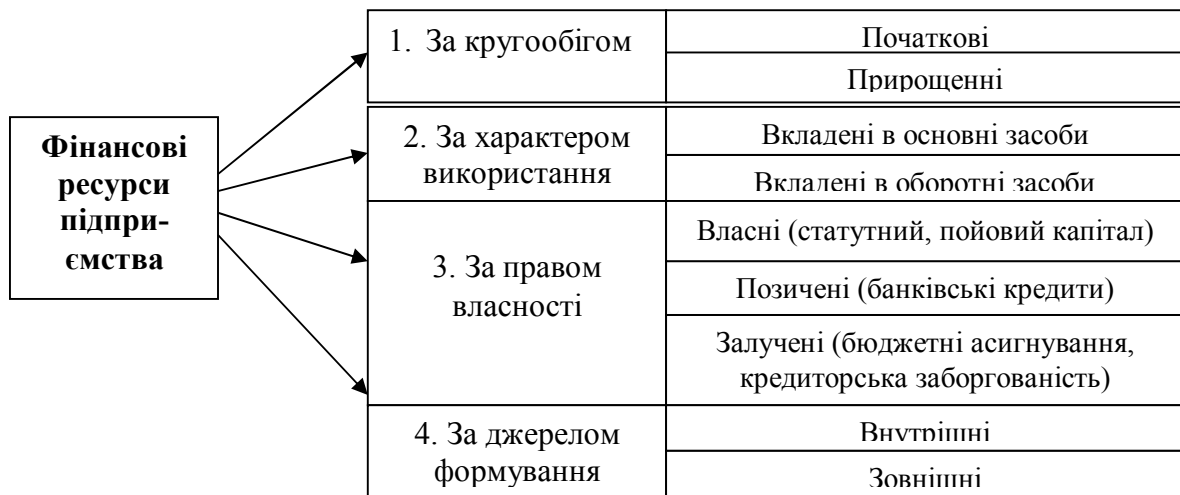

Рисунок 23 – Класифікація фінансових ресурсів підприємства

Рисунок 24 – Класифікація витрат підприємства

ТЕМА 9 ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

1. Фінансовий менеджмент: сутність, значення.
2. Суб'єкти, об'єкти фінансового менеджменту.
3. Мета, функції фінансового менеджменту.

Базові поняття: фінансовий менеджмент, об'єкт, суб'єкт фінансового менеджменту, тактика та стратегія фінансового менеджменту, теорії фінансового менеджменту, стратегічний

фінансовий менеджмент, мета, задачі, функції фінансового менеджменту.

I. Фінансовий менеджмент - це наука про те, як краще використовувати власний і позиковий капітал підприємства, як отримати найбільший прибуток при мінімальному ризику, швидше збільшити капітал, зробити підприємство фінансово привабливим, стійким, платоспроможним, високоліквідним.

Предмет фінансового менеджменту - економічні, організаційні, правові та соціальні питання, що виникають у процесі управління фінансовими відносинами на підприємствах.

Як суб'єкт управління фінансовий менеджмент підприємства включає:

- органи державного управління;
- фінансові й податкові органи;
- власника;
- апарат управління підприємством.

Головна мета фінансового менеджменту – забезпечення зростання добробуту власників капіталу підприємства, що знаходить конкретне втілення у підвищенні ринкової вартості підприємства або його акцій.

ТЕМА 10 МІЖНАРОДНІ ФІНАНСИ

1. Суть і характерні ознаки валюти.
2. Валютний курс.
3. Валютний ринок.
4. Валютні операції.

Базові поняття: валюта, валютна система, валютний паритет, валютний курс, валютний ринок, касові валютні операції, строкові валютні операції, пряме та непряме котирування, валютна інтервенція.

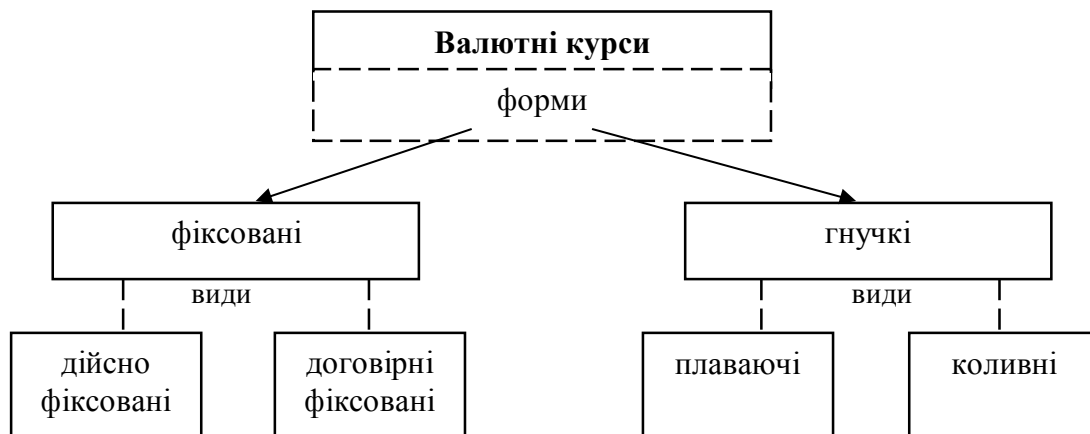

Рисунок 25 – Форми і види валютних курсів

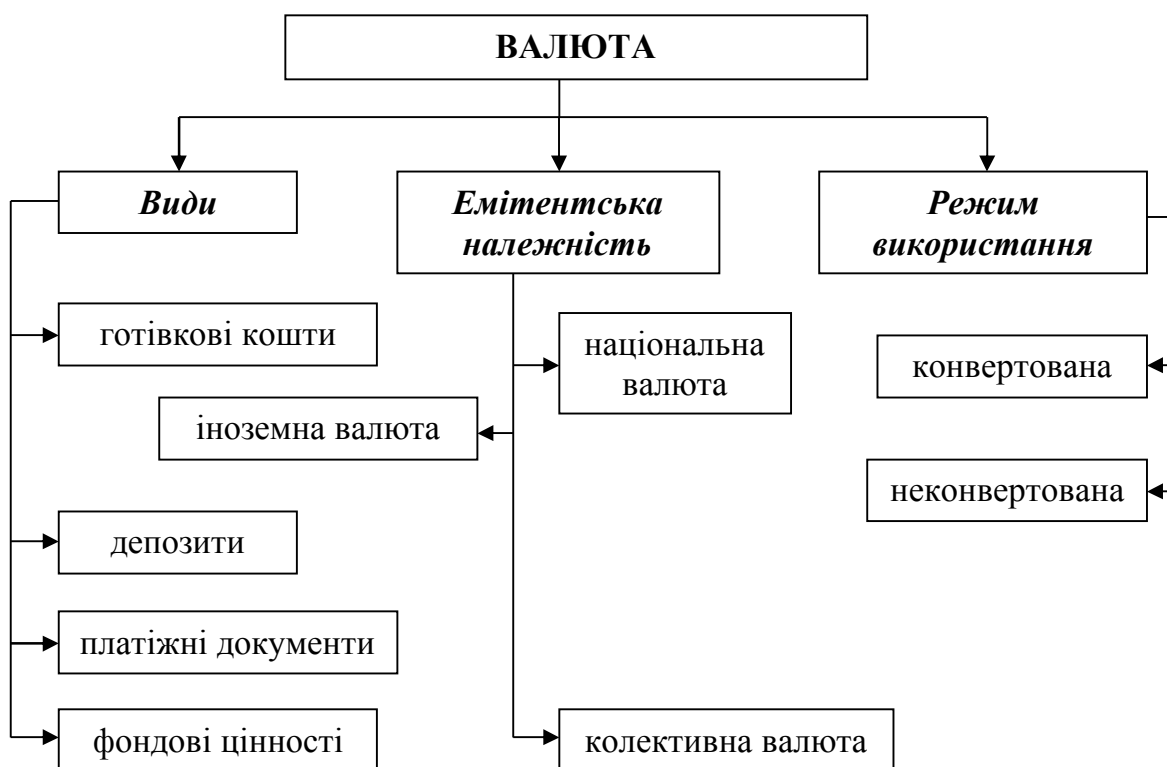

Рисунок 26 – Класифікація валюти

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бердар М. Фінанси підприємств : навч. посіб. К. : Центр навчальної літератури, 2019. 352 с.
2. Бурковська А. В., Лункіна Т. І. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції в сучасних умовах : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2014. 208 с.
3. Бурковська А. В., Лункіна Т. І., Корабахіна А. Ю. Вплив фінансової децентралізації на суспільно-економічний розвиток регіонів України. Актуальні проблеми економіки. 2016. № 11 (185). С. 230-237.
4. Венгер В., Коваленко Д. Фінанси, гроші та кредит : теорія та практика : посіб. К. : Центр навчальної літератури, 2019. 578 с.
5. Говорушко Т. А., Стецюк В. М., Толстенко О. Ю. Управління фінансовою діяльністю страхової компанії з метою забезпечення її ефективного розвитку : монографія К. : Центр навчальної літератури, 2017. 168 с.
6. Грушко В., Наконечна О., Чумаченько О. Фінанси : підручник. Київ, 2019. 600 с.
7. Коллінз Д. Від хорошого до величного. Чому одні компанії прориваються, а інші – ні. ; пер. з англ. О. Савчин. К. : Наш формат, 2017. 368 с.
8. Кропельницька с. О., Перезовова І. В. Методи активного навчання у підготовці фінансиста : навч. посіб. К. Центр учбової літератури, 2020. 222 с.
9. Кужелєв М., Нечипоренко А. Фінансові інструменти стимулювання регіонального розвитку : практика використання в Україні : монографія. К. : Центр навчальної літератури, 2019. 224 с.
10. Лункіна Т.І., Кугляр А. А., Кємова Я. Р. Дропшипінг як сучасний напрям розвитку бізнесу в Україні. Modern Economics. 2020. Вип. 24. С. 24-30.
11. Лункіна Т. І., Іваненко Г. Ю. Особливості розвитку соціального підприємництва : закордонний досвід. Modern Economics. Вип. №15. 2019. С. 142-147.
12. Лункіна Т. І., Бойко О. А. Сучасний стан процесу децентралізації та перспективи її розвитку в Україні. Modern Economics. 2019. Вип. №19. С. 114-119.

13. Лункіна Т. І., Охота Н. В. Особливості формування корпоративної соціальної відповідальності в аграрному секторі економіки: фінансові аспекти. *Modern Economics*. 2020. Вип. №20. С. 156-161.
14. Лункіна Т. І., Совщак С. С., Склева К. В. Передумови соціально-економічного розвитку сільськогосподарських підприємств. *Modern Economics*. Випуск №10. 2018. С. 105-110.
15. Лункіна Т. І. Соціалізація економіки як один із інноваційних напрямів ефективного функціонування держави. *Інноваційна економіка : науково-виробничий журнал*. 2017. № 11-12 (72). С. 48-54.
16. Лункіна Т. І. Роль держави у формуванні соціально-орієнтованого інвестиційного клімату в аграрному секторі економіки. *Наукові праці. Економіка*. Т. 312. Вип. 300. 2018. С.117-121.
17. Маглаперідзе А., Ніколаєва О. Місцеві фінанси : навч. посіб. К. : Центр навчальної літератури, 2019. 354 с.
18. Мельничук Н., Непочатенко О. Фінанси підприємств : підручник. К. : Центр навчальної літератури. 2019. 504 с.
19. Остапів Л. Любов та бюджет : домашні фінанси для сімейних пар на шляху до фінансової свободи. Друге видання. К. ТОВ Якабу Паблішинг. 2018. 214 с.
20. Пазинич В., Шулешко А. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. Центр навчальної літератури, 2019. 408 с.
21. Сіренко Н.М., Лункіна Т.І., Бурковська, Мікуляк К.А. Оптимізація фінансування розвитку аграрного сектора у ринковому середовищі. Сучасні тенденції розвитку фінансово-кредитної системи: теорія та практика : колективна монографія. Полтава, 2019. С. 19-23.
22. Сіренко Н. М., Лункіна Т. І., Бурковська А. В. Інституціональне забезпечення локальної соціальної відповідальності суб'єктів аграрного сектора економіки. *Фінансово-кредитна діяльність : проблеми теорії та практики*. Т. 1. № 32, 2020. С. 536-544.
23. Скиннер К. Человек цифровой. Четвертая революция в истории человечества, которая затронет каждого; пер с англ. О. Сивченко. М. : Манн. Иванов и Фербер. 2019. 304.

24. Стартап на мільйон. Як українці заробляють статки на технологіях / Т. Ворона ; пер. з рос. Г Сологуб. Х. : Віват, 2018. 224 с.
25. Сушко Н., Вдовенко Л., Фаюра Н. Фінанси : навч. посіб. К. : Центр навчальної літератури, 2019. 152 с.
26. Burkovskaya Alla, Lunkina T., Burkovskaya Anna Modeling the system of social stability trough the food safety paradigm. Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development. 2019. Vol. 41. №4: 474-486.
27. Sirenko N., Lunkina T., Burkovskaya A., Mikulyak K. Prospects for organic production development in the market environment. Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development. 2019. Vol. 41. №3: 318-331.
28. Gladwel M. Outliers : The story of Success. New York. Boston, London : Brown and Company, 2008. 320 P.
29. Laloux F. Reinventing organization : A guide to creating organizations inspired by the text stage of human consciousness. Brussels. Nelson Parker. 2014. 384.
30. Lunkina T., Burkovskaya Alla., Burkovskaya Anna Assessment of the Monetary Policy Influence of the National Bank of Ukraine on the Food Security of the State. Облік і фінанси. №4 (90). 2020.
31. Т.І. Лункіна, А.А. Кугляр, Я.Р. Кємова Дропшипінг як сучасний напрям розвитку бізнесу в Україні. Modern Economics. 2020. Вип. 24. С. 24-30.

Навчальне видання

ФІНАНСИ

опорний конспект лекцій для здобувачів початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти освітнього ступеня «Молодший бакалавр» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» денної форми навчання

Укладачі: **Лункіна Тетяна Іванівна**
Бурковська Алла Валентинівна

Формат 60x84 1/16 Ум. друк. арк. 2,0
Тираж 30 прим. Зам. б/н

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету.
54020 м. Миколаїв, вул. Георгія Гонгадзе, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 490 від 20.02.2013 р.